

چرا خداوند شیطان را آفرید؟

محمدباقر پورامینی

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ۶ : (چرا خداوند شیطان را آفریده است)

نویسنده:

احمد نبوی

ناشر چاپی:

معاونت فرهنگی آستان قدس رضوی

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست ----- ۵

رهنما ۶ : (چرا خداوند شیطان را آفریده است) ----- ۶

مشخصات کتاب ----- ۶

اشاره ----- ۶

چرا خداوندU شیطان را آفریده است؟ ----- ۱۰

مقدمه ----- ۱۲

داستان ابلیس ----- ۱۳

راز خلقت و حیات شیطان ----- ۱۷

بدون اینکه اضافه به چیزی داشته ----- ۱۸

برای مطالعه بیشتر ----- ۳۴

درباره مرکز ----- ۳۵

رهنما ۶ : (چرا خداوند شیطان را آفریده است)

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور : چرا خداوند شیطان را آفریده است ؟/مولف احمد نبوی .

مشخصات نشر : تهران: آستان قدس رضوی ، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : ۷ص.۱۴×۱۲س.م

فروست : رهنما؛ ۶

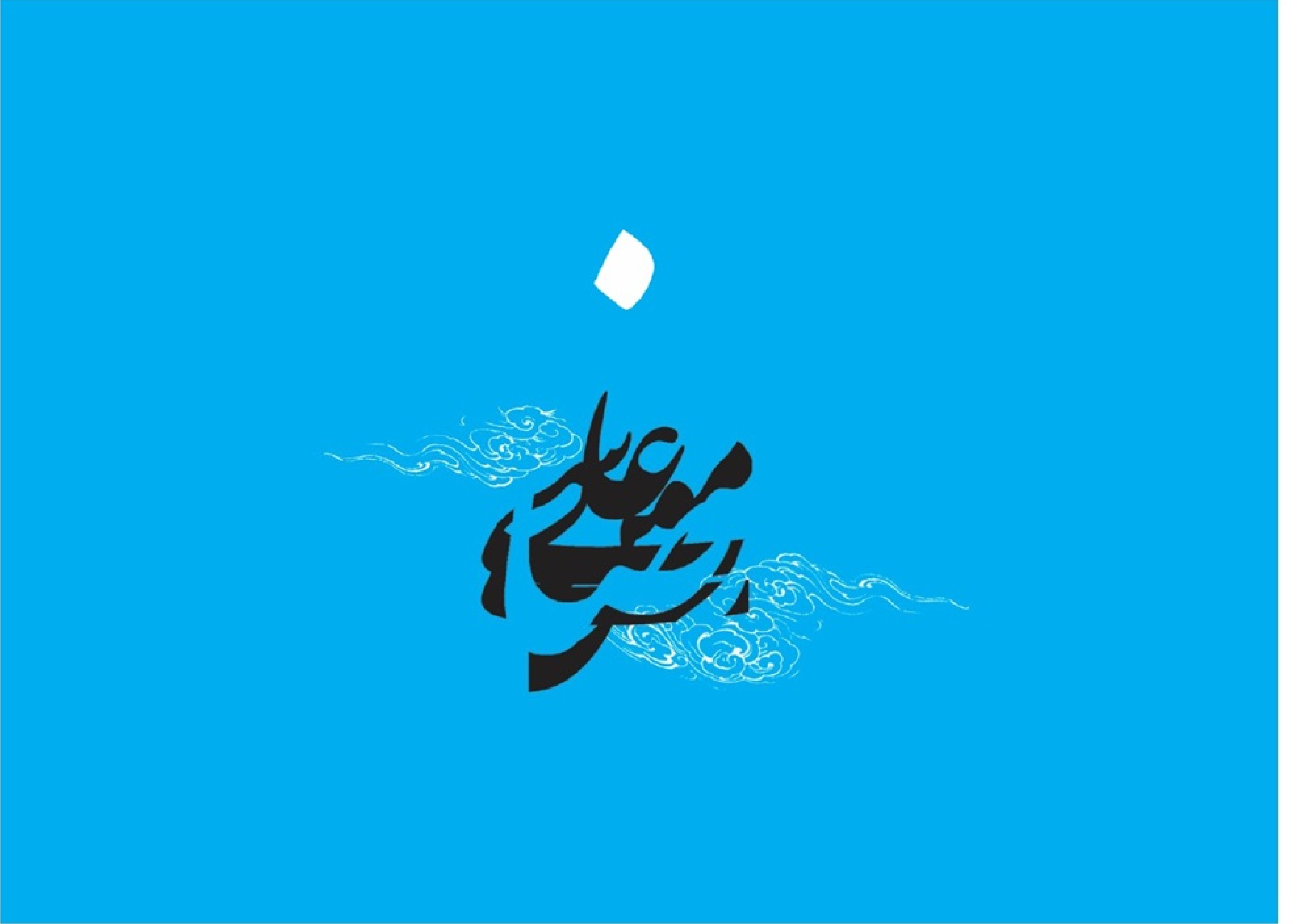
وضعیت فهرست نویسی : در انتظار فهرستنویسی (اطلاعات ثبت)

شماره کتابشناسی ملی : ۱۷۹۴۷۲۶

ص:۱

اشاره

تصویر

ص:۴۰

چرا خداوندU شیطان را آفریده است؟

پاسخ به پرسش های زیر انگیزۀ قلم زدن و انتشار این کتابچه است:

۱. شیطان چگونه به وجود آمد و چرا خطا کرد؟

۲. اگر انسان برای تکامل و رسیدن به سعادت آفریده شده، وجود شیطان که یک موجود ویرانگر ضد تکاملی است چه دلیلی می تواند داشته باشد؟

۳. خداوند در برابر این شیطان چه توانائی هایی به ما داده است؟

ص:۵

تصویر

ص:۶

مقدمه

هر انسانی وقتی به ناکامی ها و شکست های خود می نگرد، در پی مقصری می گردد بدیهی است که اگر گناه میان انسان و خدا فاصله ایجاد کند شیطان به عنوان متهم اصلی قلمداد می شود و این ادعای همیشگی که «چرا شیطان آفریده شد» تا ما را فریب دهد. پاسخ به این پرسش فراگیر ، نیازمند شناخت این موجود است که برای بندگی آفریده شده بود و خود راه سرکشی را برگزید و سپس درنگ در راز ماندگاری و حیات او که همراه با دعوت به گناه و شرارت است.

ص:۷

داستان ابلیس

ابلیس موجودی از آفریـده های پروردگار است که مانند انسان دارای اراده و شـعور بود. او از جن بود و ماده اصـلی خلقت و آفرینشـش آتش بود.(1) او از روز نخست، به صورت موجودی سـرکِش، شریر و وسوسه گر آفریده نشده بود؛ بلکه برای عبادت خلق شد و خلقتی پاک داشت و هیچ نقصی در خلقت او نبوده است. و به فرمودهٔ امام علی: «شش هزار سال عبادت کرد. البته معلوم نیست که این مدت، از سال های دنیا بود یا از سال های آخرت.»(2) با چنین عبادتی بود که ابلیس توانست در کنار فرشتگان اِلاهی جای گیرد؛ قبل از اینکه انسانی به وجود آید(3).

1- . اعراف/12؛ حجر/27.

2- .)وَ کانَ قَدْ عَبَدَ اللّه سته آلاف سَنَه لا یدرَی ا من سنی الدّنیا أم من سنی الاخره عن کبْر سَاعَه وَاحدَه(؛ نهج البلاغه، خطبهٔ 192 (قاصعه).

3- . طبرسی، مجمع البیان، ج 2- 1،ص192- 187.

سالکان راه را مَحرم بُدیم ساکنان عرش را همدم بُدیم

ما هم از مَستان این مِی بوده ایم عاشقانِ درگه وی بوده ایم

روزِ نیکو دیده ایم از روزگار آب رحمت خورده ایم، اندر بهار(۱)

پس از اینکه آدم پا به عرصه وجود گذاشت ؛ خداوندU ابلیس را، همانند ملائکه، خطاب کرد تا بر آدم سجده کند. همهٔ فرشتگان، فرمان خدای را بجا آوردند؛ ولی تعصّب ابلیس سدّ راهش شد حسادت ورزید و در منشاء خِلقتش، یعنی آتش، به آدم فخر فروخت و تکبر کرد و از سجده کردن به او، اِبا کرد.(۲) به فرمودهٔ قرآن کریم، ابلیس با این نافرمانی بزرگ، از راه و رسم بندگیِ خدا خارج شد:)وَ إِذْ قُلْنا لِلْمَلائکه اسْجُدُوا لآدَمَ فَسَجَدُوا الاَّ إبْلِیسَ کانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ((= و [یاد کن] هنگامی را که به فرشتگان گفتیم: آدم را سجده کنید. پس

ص:۹

۱- . مثنوی معنوی.

۲- . کهف/۵۰.

تصوير

ص:١٠

[همه] جز ابلیس، سجده کردند؛ که از [گروه] جِن بود و از فرمان پروردگارش سرپیچید.)(۱) او از فرمان الهی تمرد کرد و از سجده بر آدم سرباز زد و از صف فرشتگان خارج شد و با انتخاب خود، شریر و شیطان شد(۲) و در راه شر و فساد افتاد، و سرانجام کارش به اینجا رسید که تمامی انحراف ها، شقاوت ها، گمراهی ها و باطلی که در بشر به وقوع می پیوندد همه ریشه در وسوسه او دارد.

شیطان برای بندگیِ خداU آفریده شد، نه برای گمراهی و شیطنت و وسوسه گری. او، مانند تمام جنّیان و همچون انسان و نه مانند فرشتگان، موجودی صاحب ِاراده و اختیار بود و توانِ سرپیچی از دستور خداوندU را داشت؛ اما با این نافرمانی، از جایگاه والای خود رانده شد و به بدبختی افتاد. او، خود، شیطنت را برگزید و خواست که شیطان باشد و به مکر و حیلهٔ انسان بپردازد.

ص:۱۱

۱- . کهف/۵۰.

۲- . کلمه شیطان به معنای شریر است و ابلیس را به خاطر شرارتش شیطان لقب داده اند.

من حسودم از حسد کردم چنین من عدُوّم کار من مَکرَست و کین(۱)

راز خلقت و حیات شیطان

پس از آشنایی کوتاه با پیدایش ابلیس و تمرد او ، می توان سؤال اصلیِ این نوشتار را چنین پاسخ گفت:

۱. خداونـد همه چیز را بجا و خِیر آفریـده و نظام هستی، نظام احسن است و در جهان، آفریـده ای که نبایست آفریده شده باشد و یا بد آفریده شده باشد وجود ندارد، همه چیز زیبا و بجا آفریده شده است.آن گونه که خداوند می فرماید)الَّذِی أَحْسَنَ کُلَّ شَیْ ءٍ خَلَقَهُ(. (۲) هیچ گاه شرّ مطلق آفریده نشده است و تمامی اشیایی که خدا خلق کرده است وجود نفسی شان

۱- . مثنوی معنوی.

۲- . سجده / ۷: «او همان کسی است که هر چه را آفرید، نیکو آفرید».

بدون اینکه اضافه به چیزی داشته

باشد، خیر است. از این رو گاه موجودی با اضافه به موجودی دیگر منشأ صدور شرّ می شود.(۱) بنا بر این اگر موجودی از قبیل مار و عقرب را دیـدیم که از نظر اضـافه ای که به مـا دارنـد مضـر به حـال ما است بایـد بـدانیم که بطور مسـلم منافعی دارد که از ضـررش بیشتر است و گر نه حکمت الهی اقتضای وجود آن را نمی کرد و در این صورت وجود چنین موجودی هم خیر خواهد بود(۲).

پس بد مطلق نباش در جهان بد به نسبت باشد این را هم بدان

زهر مار آن مار را باشد حیات نسبتش با آدمی باشد ممات(۳)

۲. تمام اجزای جهان هستی به یکدیگر مربوط است، این ارتباط لازمه اش این نیست

ص:۱۳

۱- . گوهر مراد، ۳۲۵

۲- . المیزان، ج ۸، ص: ۳۸

۳- . مولانا.

که جمیع موجودات مثل هم باشـد، زیرا اگر همه اجزای عالم مثل هم بودند عالمی به وجود نمی آمد بلکه تنها یک موجود تحقق می یافت، و لـذا حکمت الهی اقتضـا دارد که این موجودات مختلف باشـند. اگر در عـالم، شـر و فساد، نقص و ضـعف و امثال آن نبود بطور مسـلم از خیر، صحت، راحت، و جـدان، کمال و قوت نیز مصداقی یافت نمی شد، و عقل ما پی به معانی آنها نمی برد، در این نظام اطاعت در کنار معصـیت معنـا پیـدا می کنـد ، از این رو آن گاه انسان معنای خیر را درک می کنـد و آن را برمی گزینـد که شـر را ببینـد و از آن آگاه باشـد. بنابراین، وجود شـیطان از ارکان نظام جهان انسانی است و تنها آن گاه می توان وجود شـیطان را شر پنداشت که از او پیروی شود؛ امّا مخالفت و مبارزه با او خیر بوده، مایه رشد و تعالی است. تنها آن گاه می توان وجود شیطان را شر پنداشت که از او پیروی شود؛ امّا مخالفت و

ص:۱۴

مبارزه با او خیر است و مایه رشد و تعالی(۱).

۳. دنیا میدان آزمایش و امتحان است ؛ آزمایشی که وسیله پرورش و تکامل انسانها است و بی شک آزمایش جز در برابر دشمنان سرسخت و طوفان ها و بحران ها امکان پذیر نیست. با وجود شیطان این تنور آزمایش داغ تر شد، چرا که شیطان عاملی است از برون و هوای نفس عاملی است از درون!(۲) به عبارتی دیگر اگر شیطانی نبود نظام عالم انسانی هم نبود، و وجود شیطانی که انسان را به شر و معصیت دعوت کند از ارکان نظام عالم بشریت است، به واقع وجود او عاملی برای آزمایش انسان است و از این رو، می توان به نقش شیطان در تکامل انسان پِی برد و وجودش را ضروری دانست؛ زیرا انسان با تکیه بر اختیار خود و راهنمای

۱- . محمد حسین طباطبایی، المیزان، ج۸، ص۳۸.

۲- .اگر شیطان هم نبود هوای نفس و وسوسه های نفسانی انسان را در بوته آزمایش قرار می داد . رک: تفسیر نمونه، ج ۱۹، ص۳۴۷.

تصویر

ص:۱۶

هادیان دین ، از گذر مبارزه با شیطان به مقامات والای بندگی و پرهیزگاری می رسد(۱). شما به اهمیت صراط مستقیم بنگرید؛ صراطی که یگانه راه هدایت و کامل هر انسانی است . شیطان و وسوسه های او به منزله کناره و لبه جاده است، و معلوم است که تا دو طرفی برای جاده نباشد متن جاده هم فرض نمی شود. اینجاست که با دقت می توان معنای این آیات را فهمید:

)قالَ فَبِما أَغْوَیْتَنِی لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِراطَکَ الْمُسْتَقِیمَ((= [شیطان]گفت: اکنون که مرا گمراه ساختی، من بر سر راه مستقیم تو، در برابر آنها کمین می کنم! .) (۲)

)قالَ هذا صِراطٌ عَلَیَّ مُسْتَقِیمٌ إِنَّ عِبادِی لَیْسَ لَکَ عَلَیْهِمْ سُلْطانٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَکَ مِنَ الْغاوِینَ((= [خداوند] فرمود: این راه مستقیمی است که بر عهده من است(و سنّت همیشگیم). که بر

۱- المیزان، ج ۸، ص ۳۸.

۲- . اعراف / ۱۶.

بندگانم تسلّط نخواهی یافت؛ مگر گمراهانی که از تو پیروی می کنند».)(۱)

۴. بنـدگان بزرگ خـدا با مبارزه مسـتمر و پی گیر در برابر شـیطان و پیروزی در این آزمایش بزرگ، روز به روز قویتر و نیرومنـدتر شوند!(۲) دانشـمندان امروزه در مورد فلسـفه وجود میکرب های مزاحم بـدن مـدعی انـد اگر آنها نبودند سـلول های بدن انسان در یک حالت سـستی و کرخی فرو می رفتنـد، انسانها با مبارزه جسـمانی با میکرب های مزاحم نیرو و نمو بیشتری کسب کرده انـد. دانشـمندان سیسـتم ایمنی بـدن که هماره در پی کشف «روشی جدید برای تحریک سیستم ایمنی بدن و مبارزه با عفونت اند» مدعی اند مکانیزم

های دفاعی(۳) بدن ،

ص:۱۸

۱- . حجر/ ۴۱ و ۴۲.

۲- . ناصر مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، ج ۱۹، ص۳۴۷.

۳- . بدن ماروزانه توسط بسیاری از ذرات مختلف عفونی (باکتری ها ، ویروس ها ، و غیره)، که ما را احاطه کرده اند مورد حمله قرا می گیرد. سلول هـای ایمنی مختلفی به عنوان سـد دفـاعی در برابر این حملاـت فعـال می شونـد. ایمنی ذاتی اولین سیسـتم دفـاع در برابر میکروب ها می باشد.که فوراً در برابر عوامل میکروبی که در تماس با بدن موجود زنده است عمل می کند. در کنار ایمنی ذاتی ، ایمنی تطبیقی مطرح است، ویژ گی این سیستم، اختصاصی بودن برای هر میکروب، توانایی بخاطر سپردن آن و ایجاد پاسخهای قوی در مواجهه های مجدد می باشد.

پس از مواجهه با عوامل عفونی تحریک می شوند و توانایی و دامنه آنها در هر بار مواجهه موفق در مقابل هر میکروب خاص افزایش می یابد.

۵. ارتباط شیطان با انسان تنها در حدّ دعوت و اجابت است؛(۱) اگر انسان کژراهه را برگزیند،

۱- . مرتضی مطهری، مجموعه آثار، عدل الاهی، ج۱، ص۹۵.

خود، مسؤل است. و شیطان هر چند شر است، یارای آن ندارد که انسان را به گناه وادارد . بدین معنی که شیطان، انسان را به بدی و معصیت دعوت می کند، اما در پذیرشِ این دعوت، هیچ اجباری نیست. درواقع، شیطنت شیطان زیانی به بندگان نمی رساند، بلکه می تواند نردبان ترقّی مردم نیز باشد.(۱) جز آنکه انسان، خود، پیروی از شیطان را برگزیند.

۱- . تفسیر نمونه، ج۱۹، ص۳۴۵.

دقت کنیم که شیطان هرگز سرزده به انسان حمله نمی کند؛ بلکه با اجازه انسان، پا به حریم او می گذارد.

از جهان دو بانگ می آید به ضد تا کدامین را تو باشی مُستعد

آن یکی بانگش نشور اَتقیا وان یکی بانگش فریب اَشقیا(۱)

به فرمودهٔ خداU: «انسان را به هر دو راهِ خیر و شر هدایت کردیم.»(۲) این انسان است که باید با اختیار خود، دعوت خیر و الاهی را بپذیرد و به دعوت شیطان، پشت پا زند. شیطان در قیامت، در پاسخ کسانی که به او اعتراض می کنند و او را مسئول گمراهیِ خویش می شمارند، چنین می گوید:)وَ ما کانَ لِی عَلَیکمْ مِنْ سُلْطانٍ إِلاَّ أَنْ دَعَوْتُکمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِی فَلا تَلُومُونِی وَ لُومُوا أَنْفُسَکمْ.((و مرا بر شما، هیچ تسلطی نبود؛ جز اینکه شما را «دعوت» کردم و شما دعوتِ

ص:۲۱

۱- . مثنوی معنوی.

۲- . بلد/۱۰.

مرا «اجابت» کردید. پس مرا ملامت نکنید و خود را ملامت کنید.)(۱)

انبیا طاعات عرضه می کنند دشمنان شهوات عرضه می کنند

خوب را من زشت سازم، رب نه ام زشت را و خوب را آیینه ام(۲)

۶. تسلّط شیطان بر انسان، محدود است. او به پروردگارU می گوید: «همه را گمراه خواهم ساخت، مگر بندگان خالص تو را.» خداوندU نیز از تسلّط محدود شیطان، چنین یاد می کند:)انَّ عِبادِی لَیسَ لَکَ عَلَیهِمْ سُلْطانٌ إِلاَّ مَنِ اتَّبَعَکَ مِنَ الْغاوِینَ((= درحقیقت، تو را بر بندگان من تسلّطی نیست، مگر کسانی از گمراهان که تو را پیروی کنند.)(۳) سیطره و حکومت شیطان، تنها بر گروهی است که سرپرستی و رهبریِ شیطان را پذیرفته اند.

۱- . ابراهیم/۲۲.

۲- . مثنوی معنوی.

۳- . حجر/۴۲.

تصویر

ص:۲۳

خداوندU می فرماید: «او را بر کسانی که ایمان آورده اند و بر پروردگارشان توکل می کنند، تسـلطی نیست. تسلط او فقط بر کسانی است که وی را به سرپرستی برمی گیرند، و بر کسانی که آن ها به او (خدا) شِرک می ورزند.»(۱)

۷. قلمرو نفوذ فقط انسان است و شـیطان درصورت پـذیرش و اقبال انسان، در او نفوذ می کند؛ البته نفوذ در اندیشه، نه تن و بدن او. این نفوذ، به وسوسه کردن، یعنی اِلقـای فکری غلط به ذهن انسان، و نیکو جلوه دادنِ امری باطل، منحصـر است. تسـلّط شـیطان بر انسان زمانی محقق می شود که وی خواهانِ دوستی با شـیطان باشد و سـلطه اش را پذیرا باشد؛)انَّهُ لَیْسَ لَهُ سُـلْطانٌ عَلَی الَّذِینَ آمَنُوا وَ عَلی رَبِّهِمْ یَتَوَکَّلُونَ إنَّما سُـلْطانُهُ عَلَی الَّذِینَ یَتَوَلَّوْنَهُ((=چرا که او، بر کسانی که ایمان دارند و بر پروردگارشان توکّل می کنند، تسلّطی ندارد، تسلّط او تنها بر کسانی

۱- . نحل/۹۹و۱۰۰.

است که او را به سرپرستی خود برگزیده اند، و آنها که نسبت به او[خدا] شرک می ورزند[و فرمان شیطان را به جای فرمان خدا، گردن می نهند].)(۱)

۸. خداوندU انسان را در برابر توفان وسوسه های شیطان، تنها رها نکرده است و برای مقابله و خنثی سازیِ وسوسه های شیطان، نیروهای فراوانی قرار داده است: عقل، فطرت، وجدان، پیامبران و فرشتگان الاهی را می توان از اِمدادرسانانِ انسان در مقابله با شیطان شمرد.

و درنگ در این پاسخ

اگر شیطان نبود، عالم نزول و این دنیای پر غوغا نبود. زیرا شیطان سبب نزول و هبوط آدم بدین عالم شد؛ قبل از آن همه در بهشت بودند، ولی بهشت عالم ذَرّ که فقط بهشت

ص:۲۵

۱- . النحل /۱۰۰.

استعداد و قابلیّت بود و انسان همانند فرشتگان و حوریان قابل ترقّی و تکامل نبود. شیطان موجب نزول آدم در این عالم و حرکت و مجاهده و جستجوی حقّ و تدارک ما فات شد، و بالاخره انسان از أسفل السّافلین با تلاش و مجاهدت و باراده پروردگار، به أعلی عِلّیّین رسید. انسان از ملائکه هم اشرف شد، و این همه فضائل و درجات کسب نمود(۱).

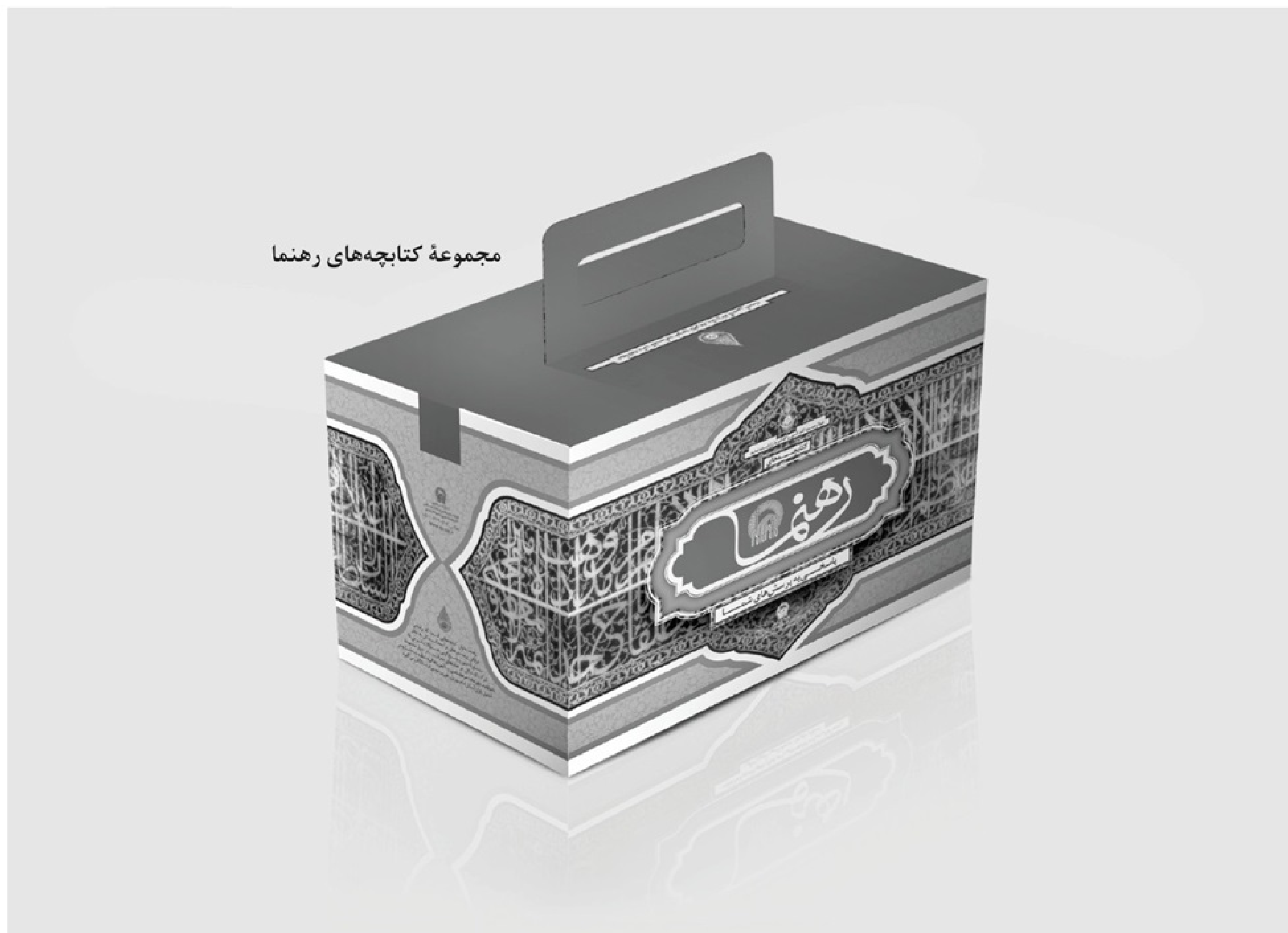
حکیم ملاهادی سبزواری در برابر این پرسش ، چنین پاسخ می دهد:

«بعضی از اشخاص به خدا اعتراض می کنند و از آن جمله می گویند: شیطان را چرا آفرید که باعث اضلال بندگان بشود؟ و نمی دانند که خداوند حکیم است. کار حکیم هیچ وقت از حکمت خارج نیست. چه مصلحت های زیاد که در خلقت شیطان است و ما هیچ یک آنها را نمی دانیم.و از جمله آنها یکی این است که این همه خلق به واسطه شیطان موجود شده اند.

۱- . حسینی طهرانی، معاد شناسی، ج ۱۰، ص۲۳۶.

(زیرا) اگر شیطان نبود، آدم نافرمانی نمی کرد و از بهشت هم خارج نمی شد. بهشت جای توالد و تناسل نبود. نوع آدمی به همان آدم و حوّا انحصار می یافت. پس شیطان باعث عصیان و اخراج آدم از بهشت گردید تا به زمین هبوط نموده، این همه خلق از او موجود بشوند. دانستن همین یک مصلحت در خلقت شیطان ما را کافی است»(۱).

تصویر

ص:۲۷

۱- ملاهادی سبزواری، هادی المضلین،ص۴۶.

تصویر

نسخهٔ دیجیتالی رهنما
مرکز پخش: مشهد مقدس، نبش ورودی باب الجواد علیه السلام
فروشگاه عرضهٔ محصولات رضوی
تلفن: ۰۵۱۱-۲۲۸۵۲۰۴

برای مطالعه بیشتر

۱. المیزان، علامه طباطبایی ، ج ۸.

۲. تفسیر نمونه، مکارم شیرازی ، ج ۱۹.

۳. معاد شناسی، حسینی طهرانی ، ج ۱۰.

۴. عدل الهی، مرتضی مطهری.

۵. خدا و مسأله شر، محمد حسن قدردان قراملکی.

۶. مسأله شر، محمد صفر جبرئیلی.

ص:۲۹

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آيا كسانى كه مى‌دانند و كسانى كه نمى‌دانند يكسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹
امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹